

פניני הדר

האזות והעדות שנאמרו בשיעור הדר היומי בניה"כ "אליהו הנביא" שבנות רוממה ירושלים
מסכת קידושין

דבר העורך

ה"קרקס" של החיים

הוא היה "כפרי" שלא ידע מה זה העיר הגדולה, כשהגיע לעיר והסתובב בה, קשה היה לו להסתגל למרוץ החיים, הבניינים רבי קומות לעומת בתי הקש שבכפר, מכונניות דוהרות במקום עגלות מזדחלות, עמל ליד רמזור והביט בפליאה, איך התנועה נשמעת לאיזה עמוד צבעוני, הוא חיפש איזה סוס להרגיש את תחושת הכפר, אך לשווא, לפתע צדה עינו בשטח מגודר בקרשים צבעוניים זוהרים, שלט מאיר עיניים בישר על "קרקס"! הקיים בשטח זה, ובו מגוון פעילויות, ניסה את מזלו ונעמד ליד אחד הדוכנים, שבו עמד סוס ליד אבוס ואכל מתוכו, מיד שאל לפשר המטרה, והשיבו לו שיש כאן אפשרות להשקיע רובל אחד ולהרוויח מאה תמורתו, מה שצריך לעשות הוא לנסות לרדוף אחרי הסוס ולאחוז בזנבו ואם יצליח לעשות כן מקבל מאה רובל, מה הבעיה? שילם רובל ונכנס, האות ניתן, והסוס החל בדהירה, והכפרי מנסה להדביקו במנוסתו ולאחוז בזנבו, אך כמעט והזנב בידו אבל הסוס הצליח להשמט ממנו, וכך במשך שעה עד אשר הכפרי התייאש ויצא, לפתע הוא שומע במערכת הכריזה "רובל אחד תמורת שעה אחת של צחוק" הוא ניחם את עצמו שלפחות יוכל להפיג את כעסו בשעת צחוק שילם רובל ונכנס לחדר, בו היה מסך גדול והמצגת החלה, בו נראה סוס עומד ליד אבוס ומתחיל בדהרה והכפרי מנסה לאחוז בזנבו ואז... וכל היושבים שם צוחקים והוא הכפרי יושב ובוכה...

אנו רצים והם רצים! עוד יבוא יום וימלא שחוק פינו רינה יהיו כאלה שיצחקו ויהיו כאלה שיבכו.

אשריכם לומדי ה"דר היומי"
שאתם תוכלו למלאות פיהם שחוק
בראותכם את מצגת חייכם בו אתם
יושבים ועמלים בתורה, מסיימים
סדר נשים ורצים לסדר נזיקין.
אשריכם...

ה'דר': מזוזה שלא נבדקה ונמצאה פסולה.

נתבאר בגמ' אם חשב אדם לקיים מצווה ונאנס ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשה.

ה'דר': אדם שלא בדק את המזוזה בחדר יחיד שהיה לו, ואחר שנים שבדקה, גילה שעשויה מנייר צילום האם קיים מצוות מזוזה באותם שנים?

ה'דר': לקיחת מלמד לילד או שאביו ולמדו.

נתבאר בגמ' שיש עניין במצוות שיעשה בעצמו מאשר על ידי שליח.

ה'דר': לעיל נתבאר שהאב מצווה ללמד לבנו, מצוי כיום שאב ישב ולומד את לימודו, ולבנו לוקח מלמד פרטי שיקדמו האם אין ראוי שהוא ילמד את בנו?

ה'דר': הבאת אבא או אח לראות משורכת.

נתבאר בגמ' שאסור לאדם לקדש אישה עד שיראנה שמא תתגנה עליו וכו'.

ה'דר': בחור שמתלבט אם לסגור תנאים ("וורטי") ורוצה שאביו או אחיו יבואו ויראו וימליצו לו, האם מותר לעשות כן או שזה נכלל בראיה אסורה?

ה'דר': קידושי יצחק ע"י אליעזר עבד אברהם.

נתבאר בגמ' שעבד אינו בתורת גיטין ובשו"ע (אה"ע"ז ל"ה ו) שאינו בתורת קידושין.

ה'דר': איך אליעזר יכול לקדש אשה ליצחק לדעת הסוברים שקיימו קודם מתן תורה גם מצוות מדרבנן והרי היה עבד ובתוס' כתובות ז: למדים לכל ק"י שצריך עשרה מקידושי יצחק?

ה'דר': שליחת קטן למשלוח מנות וקניית מצות.

נתבאר בגמ' שקטן התמעט מזה שאינו יכול לזכות לאחרים שהרי אינו בגדר איש.

ה'דר': אדם הרוצה לחוש לדעות שבמשלוח מנות צריך שליח, האם יכול לשלוח את בנו הקטן לשלוח, וה"ה לשולחו לקניית מצות לפסח האם התמעט כלפי דין לכס?

ה'דר': שלח אדם לעבור במכס ברמזור ירוק ונתפס.

נתבאר בגמ' שאין שליח לדבר עבירה שהרי דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעים?

ה'דר': מעשה באדם שביקש טובה מחברו שינסה לעבור במכס ברמזור ירוק ולא להצהיר על מה שיש בתוכו (וכמובן שזה אסור) ונתפס הלה ונקנס האם משלחו צריך להשתתף בתשלום הקנס שהרי אין שליח לדבר עבירה.

ה'דר': לקיחת עיתון המחולק חנם בת.ד.

נתבאר בגמ' שנתנית גט לידי חצר שאינה משתמרת לדעת האישה אינה מגורשת.

ה'דר': מצוי כיום שמחלקים תלושי הנחה או עיתונים ומניחים אותם בת.ד. האם מותר לאדם זר לקחתם מהתיבה שאינה שלו ולא זכה בהם הבעלים או שת.ד. נחשבת לחצר המשתמרת.

ה'דר': בן השולח את אביו לקניות.

נתבאר בגמ' אבא שקידש את בנו לא חוששים שהבן עשה את אביו שליח כי זאת חוצפה.

ה'דר': האם בן יכול לבקש מאביו לקנות לו מצרכים או שזה בגדר חוצפה וחייב בכבוד אביו.

אסור לקדש עד שיראנה.

ידועה השאלה איך אברהם אבינו שקיים את כל התורה לא הכיר את אשתו באומרו כי "אישה" יפת מראה וכו', והישוב לכך הוא שתיבת "אישה" לכאורה נראה מיותר ו"ל שעד אז ידע אברהם שהיא יפה אבל לא כאישה אלא כחפץ של מצווה אתרוג וכד' ורק כשהרשעים הסתכלו על יופייה הבין שזה משום היותה אישה.

מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה.

הגרי"ז הביא מעשה באיזה שר רוסי ששאל על הכתוב "הללו את ה' כל גוים שבחוהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו" וכי משום שגבר חסדו, הגוים מהללים את ה'? והשיבו ר"י מוולאז'ין שרק הגוים יודעים את זממם על ישראל ורק הם יודעים את חסדי ה' עלינו ממה אנו ניצלים ולכך הם מחויבים להלל את ה'.

הגיליון מופץ בחסות ארגון "תורה ויהדות לעם"

להפצת שיעורי תורה ברחבי הארץ

רח' אורנשטיין 5 – ירושלים טל' 02-5374371 פקס' 02-5371894

השיעור בדר היומי נמסר

ע"י הרב אהרן בן אריה שליט"א

מייז ערב בטקס 2015 לאחר תפילת ערבית,
בבית"ל אליהו הנביא רח' פתח תקווה 1 שבנות רוממה.

דף מזה:

הנ'דן: תשלום כספי על סעודת חתונה האם נחשב לחזקה.

נתבאר בגמ' שכשאין טרחה בסעודה אין חזקה שאין אדם טורח בסעודה ומפסידה.

הנ'דן: כיום שרק משלמים ולא מכינים את הסעודה בעצמה האם זה נחשב לחזקה.

דף מז:

הנ'דן: קידש אישה אחר השואה ונתברר שהיא אחותו.

נתבאר בגמ' המקדש אחותו נח' אם המעות שנתן לה הם למתנה או לפיקדון.

הנ'דן: מעשה לאחר השואה אדם קידש אישה ונתברר שהם אח ואחות האם בזה המעות של הקידושין נשארים אצלה למתנה.

דף מה:

הנ'דן: קידש בטבעת שהוחלפה ממנה שסיכמו.

נתבאר בגמ' שבהטעה לשבח לדעת ר' שמעון מקודשת ולרבנן לא.

הנ'דן: אדם אדם שהלך עם ארוסתו ובחרו טבעת, ואח"כ מצא טבעת יפה יותר ולא הודיע לארוסתו על כך, וקידש בזה, האם מקודשת שהרי היא התכוונה להתקדש במה שקנתה עמו יחד.

דף נ:

הנ'דן: מכרו עקב נסיעה לחו"ל ובוטלה.

נתבאר בגמ' אדם שמכר נכסיו על מנת לעלות לא"י ולבסוף נשאר מחמת אונס בטל המכר.

הנ'דן: זוג שמכרו כל מטלטליהם עקב נסיעה לחו"ל, ולפתע בוטלה הנסיעה והוצרכו לבקש מאנשים שקנו את נכסיהם ששייבו להם אותם ויקבלו כספם בחזרה ויש שמסרבים האם יכולים לכפות על כך.

דף נב:

הנ'דן: עקיפת אחות גדולה לצורך שידוך.

נתבאר בתוס' בסוגיא (ד"ה והלכתא) שדרך ארץ שלא תקדים הקטנה להינשא לפני אחותה הגדולה ממנה וכן הביא הש"ך (יו"ד רמ"ד סק' יג') **הנ'דן:** האם גם היום שכל שנה מגרעת מהנערה יותר ויותר מערכה האמיתי יש עניין להקפיד בזה או שודאי יכולה הקטנה להינשא?

דף נג:

הנ'דן: קניית אבן שנותצה מהכותל המערבי לסגולה.

נתבאר בגמ' שאיסור מעילה בקדשי המקדש נכלל בלאו של "לא תעשון כן לה' אלוהיכם".

הנ'דן: תושב חו"ל שהציעו לו לקנות אבן קטנה שנותצה מהכותל המערבי ומייחסים לזה כח סגולתי, האם ימנע מלקנות אותה שהרי עברו בזה על האיסור לנתץ מאבני הכותל ?

דף נד:

הנ'דן: שריפת זבל בזמן שביתה אם עובר גם על איסור בשר וחלב.

נתבאר בגמ' שגס' נאמר הפסוק "לא תבשל גדי בחלב אימו" לאיסור בישול הנאה ואכילה.

הנ'דן: אדם הרוצה לשרוף ערימת אשפה בזמן שעובדי העריה שבתו משום שהזיק ריח האשפה, האם יש להימנע מלעשות זאת גם כשלא עובר על איסור גזל מחשש שיעבור גם על איסור בישול בשר וחלב שנמצא בפח האשפה ?

דף נה:

הנ'דן: קידש במניות ונפל ערכן.

נתבאר בגמ' לדעת ר' שמעון במקדש את האשה בבהמה ונמצאת טריפה הרי היא מקודשת כיון שהבשר מותר בהנאה.

הנ'דן: אדם שקידש אשה במניות ונפלו ערכן האם תהיה מקודשת כיון שיש לה פוטנציאל לחזור לערכה ?

דף נו:

הנ'דן: מכירת דירה ראשונה בזה"ז.

נתבאר בגמ' שאינו סימן טוב לאדם שימכור את הקרקע הראשונה שקנה והובא בבא"ח (שנה ב' פ' פנחס יג').

הנ'דן: אדם שרוצה לעבור לירושלים האם יש לו לחוש ולא למכור את דירתו הראשונה או שינהג כמנהג העולם שלא חשים לזה ?

דף נז:

הנ'דן: תפיסת מקום עבודה פנויה שחזיר אחריה אדם.

נתבאר בגמ' שאדם הקונה קרקע שאדם אחר חזיר אחריה לקנותה וידע הוא מכך נקרא רשע.

הנ'דן: אדם שסיפר כמשיח לפי תומו לחברו שהתפנתה משרה והוא חפץ להתקבל אליה, חברו ששמע זאת ידע שאין למספר כח השפעה אבל לעצמו הפעיל את כל הגורמים והתקבל לעבודה האם יקרא משום כך רשע?

דף ס:

הנ'דן: הצעת שידוך לאדם העומד להתגרש.

נתבאר בגמ' לגבי האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שימות בעלך אין הקי' תופסים כיון שאינה ראויה בשעה זו לינשא.

הנ'דן: אדם העומד להתגרש ובא שדכן והציע לו הצעה בעודו נשוי ולאחר שהתגרש בא שדכן אחר והציע את אותה הצעה וזה תפס האם יצטרך לשלם דמי שדכנות לשניהם?

דף סג:

הנ'דן: אלמן המסרב שבתו הבוגרת תתחתן.

נתבאר במתני' המקדש ע"מ שירצה אבא ולא רצה האב אינה מקודשת ועיין בגמ' בפ"י מאמר זה.

הנ'דן: אדם אלמן שנשארה בתו הבוגרת בבית וכל שידוך שעולה האב מפיל לה מחשש שישאר לבד ללא שום תמיכה האם מצווה היא לשמוע בקול אביה שהרי היא אינה מצווה במצות פו"ר ?

בית הוראה "יוזם משפטי" בראשות הרה"ג ג'דעון בן משה שליט"א 02-6540222

אליכם קוראים יקרים !!!

אם עוד 10.000 כעת מחזיקים את הדף וקוראים כמוך, ונהנים מכל פנינה.

בוא וסייע גם אתה, בכדי שנוכל להמשיך לזכות את הרבים

התקשר. לט"ל 02-5829850 כל עזרה תתקבל בברכה!

כופין אותו עד שיאמר רוצה אני

הרמב"ם מבאר שהאדם באמת רוצה אלא שהיצר מעכבו וע"י הכפייה מתגלה רצונו ובוה מיושב מדוע אליעזר הוצרך להישבע שינקה משבועתו אם תסרב ללכת איתו דאל"כ יתבע מדוע לא כפית אותה להוריד את היצר ולגלות את הרצון הפנימי שבלב ולכך נפטר מכפייה זו.

חטיפת שיריים בטיש

שנינו בגמ' הצנועים היו מושכים ידם, והגרגרנים חוטפים וא"כ מהו המקור לחטיפת שיריים? או משום חיבוב מצוה או יש לבאר שבחטיפה זו מתקנים את חטאם של דור המבול שכל חטאם היה בגזל ובחטיפה ולא של מצוה משא"כ בטיש.

ת. עיין שו"ת קנה בושם (סי' ק"כ) שהעלה במעשה כזה אף אם אמרו שיש בזה שו"פ אם מקפדת יש לחוש למקח טעות ויש לקדשה מחדש עי"ש.

המשך שו"ת מגיליון מס' 28

ה. חליצה שמונתית בסחיטה כספית כשהאנישה אינה חפצה להינשא?

ת. עיין שו"ע אהע"ז בפת"ש (קס"ה ס"ק ז') שיש דעות שאין לאכוף אותה לחלוץ אולם עפ"י הזוהר (פי חוקת) יש עניין גדול בחליצה אף שאין רוצה להינשא שע"כ מועיל לנשמת המת להעלותה, עיי"ש.

העברת מילת כלל של אגבך שוכר ישר למשכיר?

ת. ע"פ המבואר בשו"ע (ח"י ס"י פו') ששיעבודא דר' נתן שייך בכל האופנים ולא רק בחוב, ומוכיח שגם בהענקה לע"ע יש מיעוט מיוחד לא להעביר ישירות לבעל חובו משא"כ בעלמא. ולדעת הרה"ג גדעון ב. מ. בחוב של כולל חשוב כצדקה ול"ש בזה שיעבודא דר"נ.

האם ניתן לעשות ברית לגדול בהרדמה?

ת. עיין אג"מ (יו"ד ד' ב') ושבה"ל (ח"ה יו"ד קמז' ב') וחלקת יואב (ח"ב ס"י מ"ג) שמעיקר הדין אפשר אולם מהיות טוב לא להרדמו, ובמד"ר בראשית (פמ"ז אות יא') נתבאר שאברהם הצטער במילתו כדי לקבל שכר כפול מן השמים, ומשום כך נוהגים המוהלים להקיץ תינוק ישן שעומדים למולו, ועיין בשו"ת משנה הלכות לגבי מילה בלייזר שאחת הסיבות שאסור למולו כך שאין בזה צער לתינוק.

לחם לבן ולחם מלא ושניהם חביבים לו על מה לבדך?

ת. עיין שו"ע או"ח (קס"ח א') ובפסקי תשובות (שם) שאם באמת הלחם המלא טעים לו יבצע ע"ז ואם רק בגלל בריאות מעדיף את הלחם המלא יבצע על הלבן ולא על המלא.

האם יש עניין בגרית לתת חכידים לאנשים נפרדים?

ת. בשו"ת נוב"י (יו"ד ס"י פ"ו) כי שאין לתת סנדק אחד לשני בנים ומכאן למדו האחרונים שה"ה לכל כיבוד מצווה וכדמוכח מתוס' ק"י כז' : ד"ה נתון עיי"ש.

האם יכול אדם לתת כסף מעשר להוריו?

ת. בשו"ע יו"ד (רנ"א) מבואר שגם הוריו הם בכלל צדקה, ובכנה"ג התיר להאכיל או"א מכספי מעשר, ובשו"ת חת"ס (יו"ד רכ"ט) כי שאין לתת ממע"כ אם יש לו ליתן מכסף רגיל עיין שבה"ל (ח"ה ס"י קל"ג י') שמעשר כספים מדרבנן ויכול לפרנס עד בלי די עיי"ש.

הלומד באוטובוס ועולה זקן אם נחשב כעוסק במצווה ופטור מלקום?

ת. המאירי (מו"ק ט :) כי שאין תלמוד תורה בכלל עוסק במצווה שנפטר מתורה הואיל ועיקרה לידיעת קיום המצוות וכ"כ הלבוש (ס"י רמ"ד י"א) ובס' דולה ומשקה בשם הגר"ח ש"ס חילק בין אוטובוס עצום שאם יקום יכשל בנגיעה אסורה בכה"ג אין לו חובה לקום.

אנשה ששמחה יותר בזה שבעלה לא יקנה לה האם בזה משמחה?

ת. אם לא יקנה לא יקיים מצווה בזה לא שייך כאילו התקבלתי ומ"מ אם יקנה לה המציאות מוכיחה שתשמח.

מה עדיף להתגלגל בגמחים או לקחת משכנתא?

ת. השיב לנו הרה"ג צבי ש. שליט"א שעדיף ליטול גמחים מאשר להכנס לבעיה של היתר עיסקא ע"י לקיחת משכנתא.

הקידש נערה בגבסלי בצל האם מקודשת?

ת. (השאלה מדוברת באינם שותו"מ ושגיאות מי יבין) אם באנו לדון מצד שאין עדים או שזה קידושי שחוק ודאי לא חלין הקידושין אלא באנו לדון האם יחידת ביסלי תיחשב לשו"פ משום שלא ניתן להשיגה ביחידה אלא בחבילה האם משום כך יחשב זאת לשו"פ ודומה לו בנרג קטן שחסר למטוס אך הוא בפני"ע אין לו ערך אולם כיון שבלעדיו המטוס לא יפעל משום כך ערכו רב ועדיין יש לעיין בהגדרה זו.

י"דים העומדים בחנות ספרים וכל יום קוראים פרק האם זה מותר?

ת. השיבו לנו הרבנים שיש לחלק אם יש להם צד אפי' רחוק שהם יקנו מותר להם לעשות כן אבל בלא"ה אם בעה"ב לא מבחין הר"י גזל בידם שהרי על קריאה נוטלים תשלום בספריה רגילה ושואל שלא מדעת גזלן ועוררנו זאת כי המכשול מצוי בתוכינו ויעב"א.

כל שאלה הלכה למעשה יש לשאול מורה הוראה לגופו של עניין

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

ובכללם כל אלו שלא חפצים שנפרסם את שמם בברכת יישר-כח להגדיל תורה ולהאדירה

הלא המה: הרב מאיר סנדר. הרב אוריאל גדסי. הרב חיים שירי. הרב משה פיללער. הרב עובדיה רזנבי. הרב איתמר מאיר.

הרב אברהם רוזנברג. הרב אליהו אביטן. הרב יגאל ניאזוב. הרב אהרן הלוי גרנדט. הרב מרדכי חסון. הרב פנחס גלזר.

הרב אפרים וינבך. הרב בן ציון מימון. הרב צבי פרנקל.

בהגדלה ע"ס 100 נח זכה הרה"ג אברהם רוזנברג מבני-ברק

תשובות ניתן לשלוח לפקס מספר 5817174 02 או לרח' פולנסקי 26 עבור פנימי הדף ירושלים

ובאחוזת ברכפלד ברח' ר' עקיבא 9/8 משפ' הרב לוי. ובקרית ספר רח' שדי חמד 4 משפ' הרב בן אדיבה.

ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות. (ניתן לציין שלא לפרסם את השם)

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות!

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ.

ולכל המצטרפים אליהם.

בברכת חילכם לאורייתא

עזרכת פנימי הדף

לע"נ הרה"ג מנחם משיח בן ויקטוריה וא"מ הרה"צ מימון בן מסעודה. ת.נ.צ.ב.ה.

להנצחת נשמות יקירי ז"ל ולפרסומים תורניים בלבד בקרב לומדי התורה ובכל ענייני הגליון והפצתו, לע"נ, חסות וכד'

ניתן לפנות לטל' 02-5829850 או פקס' 02-5817174 היו ברכה!!!